

KUTSESTANDARD

Päästemeeskonna juht, tase 5

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Päästemeeskonna juht, tase 5	5

A-osa KUTSEKIRJELDUS

<p>A.1 Töö kirjeldus</p> <p>Päästemeeskonna juhi töö on juhtida ja teha pääste- ja ennetustööd, kaitsta inimeste tervist, päästa elu, vara ja keskkonda, valmistuda ohu-, kriisi- ja hädaolukordade lahendamiseks. Päästemeeskonna juht tõstab elanikkonna teadlikkust turvalise keskkonna loomiseks ja hoidmiseks.</p> <p>Päästemeeskonna juht koordineerib päästemeeskonna tööd päästekomandos ja päästetööl. Ta hindab päästesündmusel olukorda ja võtab vastu otsuseid ning annab korraldusi päästemeeskonnale ja teistele päästesündmusele kaasatud asutustele ja isikutele. Päästemeeskonna juht allub operatiivteenistuslikult välijuhile.</p> <p>Päästemeeskonna juhi töö on korraldatud ööpäevaringsete valveta vahetustega, sõltumata puhkepäevadest ja riigipühadest. Ta töötab nii sise- kui ka välitingimustes, sõltumata ilmastikuoludest, sageli äärmuslikes oludes (kõrge temperatuur, hingamiskõlbmatu keskkond, kitsad olud, töötamine kõrgustes ja sügavustes jm) ning teeb füüsilist pingutust nõudvat tööd.</p> <p>Päästetööl puutub ta kokku ohuteguritega (põlemisgaasid, elekter, ohtlikud ained, vesi jm), mis võivad ohustada elu ja tervist.</p> <p>Päästemeeskonna juhil peab olema valmisolek tegeleda oma psüühikat traumeerivate olukordadega. Ta peab vastama kehtestatud tervise- ja füüsilise ettevalmistuse nõuetele.</p> <p>Päästemeeskonna juht kasutab oma töös peamiselt isikukaitse-, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia-, luure- ja abivahendeid ning juhendab vajadusel päästjaid päästevaruste ohutul kasutamisel.</p> <p>Lisaks päästemeeskonna juhi kutsestandardile on kehtestatud kutsestandard päästja, tase 4. Päästja ülesandeks on pääste- ja ennetustöö tegemine meeskonna liikmena.</p>
<p>A.2 Tööosad</p> <p>A.2.1 Reageerimisvalmiduse tagamine</p> <p>A.2.2 Päästetöö korraldamine</p> <p>A.2.3 Päästetöö tegemine</p> <p>A.2.4 Ennetustöö tegemine</p>
<p>A.3 Kutsealane ettevalmistus</p> <p>Tavaliselt on päästemeeskonna juhil keskharidus, kutseoskused on omandatud kutseõppeasutuses. Soovitavalt on päästemeeskonna juht eelnevalt töötanud päästjana.</p>
<p>A.4 Enamlevinud ametinimetused</p> <p>Meeskonnavanem, rühmapealik.</p>
<p>A.5 Reguleerimised kutsealal tegutsemiseks</p> <p>Töö päästeteenistujana on reguleeritud päästeteenistuse seadusega.</p>

B-osa KOMPETENTUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Kutse taotlemisel on nõutav üldoskuste ja kõikide kompetentside tõendamine.

B.2 Päästemeeskonna juht, tase 5 üldoskused

Tegevusnäitajad:

1. järgib oma töös päästeteenistuja väärtusi ja eetikakoodeksit, märkab ohtu ja sekkub;
2. oskab hinnata ohte ja riske;
3. järgib oma töös päästetöö valdkonda reguleerivaid õigusakte;
4. järgib oma töös tööohutuse reegleid ja põhimõtteid; kasutab töövahendeid sihipäraselt vastavalt tootja kasutusjuhendile; veendub pärast töövahendi kasutamist selle tehnilises korrasolekus ja vajaduse korral teostab kasutusjärgse hoolduse oma kompetentsuse piires;
5. on motiveeritud õppima, huvitub iseenda ja eriala/valdkonna arengust; arendab ennast sihipäraselt; hoiab ennast treeningutega vormis;
6. tunneb ära eluohtliku seisundi ja valib sobiva elupäästva esmaabi andmise viisi; annab kannatanu(te)le elupäästvat esmaabi ja transpordib kannatanu ohutult kasutades põhiauto standardvarustust; taaselustab vastavalt normidele;
7. töötab tõhusalt meeskonnas ja selle huvides ning kohandub meeskonnaga; arvestab teistega ja täidab oma rolli meeskonnas;
8. kasutab oma töös eesti keelt vastavalt seadusega kehtestatud nõuetele;
9. kasutab tööks vajalikke info- ja kommunikatsioonitehnoloogia vahendeid (riistvara ja tarkvara, raadiosidevahendid, navigatsiooniseadmed jm) vastavalt kehtestatud korrale ja kasutusjuhenditele.

B.3 Kompetentsid

B.3.1 Reageerimisvalmiduse tagamine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

1. viib läbi valvevahetuse üleandmise ja vastuvõtmise vastavalt kehtivale korrale; paigutab isikkoosseisu operatiivvalmiduses olevale päästetehnikale vastavalt kehtivale korrale; täidab elektroonselt päästetöö rakendusprogramme; informeerib esimesel võimalusel muudatustest operatiivvalmiduses vastavalt kehtivale korrale; kontrollib dokumentide täitmist ja täidab valmisoleku tagamiseks vajalikud dokumendid; hoiab end kursis teeninduspiirkonna ohutegurite, kõrgema riskiga objektide ja reageerimisressursiga;
2. korraldab ja tagab varustuse ning tehnika hooldamise päästekomando tasandil; tuvastab erakorralise hoolduse tegemise vajaduse ja teavitab sellest vastavalt kehtivale korrale;
3. valmistab ette ja viib läbi valvemeeskonna päevakavajärgset õppetegevust vastavalt kooolitusplaanile ja teenistuslikule vajadusele; annab koolitatavatele tagasisidet, sh ohutusnõuete järgimise kohta; täidab õppetegevusega seotud dokumendid vastavalt kehtivale korrale; hindab päästjate teadmiste ja oskuste taseme vastavust nõuetele, teavitab lisaväljaõppe vajadusest.

B.3.2 Päästetöö korraldamine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

1. valib kogutud info põhjal päästetööks sobiva suuna ja taktika; loob päästesündmuse lahendamiseks sobiva plaani, korraldab ressursid ning sündmuskoha halduse; juhhib tulemuslikult päästetööd vastavalt kehtivatele õigusaktidele; hindab päästesündmuse kulgu ning vajadusel muudab taktikat; tagab päästesündmusele kaasatud isikute ohutuse ja jälgib päästetöö ohutustehnikat;
2. edastab päästesündmusega seotud osapooltele ja vajadusel avalikkusele teavet päästesündmuse kohta vastavalt kehtivale korrale;
3. täidab päästesündmuse kohta aruandluse ja teeb haldusmenetlustoimingud vastavalt kehtivale korrale; teeb esmased menetlustoimingud sündmuskohal vastavalt kehtivale korrale; analüüsib koos meeskonnaga päästesündmuse lahendamise tulemuslikkust.

B.3.3 Päästetöö tegemine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

1. hindab ja arvestab päästesündmusega seotud ohte ja riske; teavitab päästesündmusele kaasatud isikuid ohtudest ja riskidest; vajadusel annab esmased käitumisjuhised elanikkonna kaitsmiseks; hindab päästetöö tulemuslikkust ja edastab infot vastavalt juhendile;
2. juhib ja korraldab suitsusukeldumist vastavalt suitsusukeldumise juhendile ja tulekahju eripärale; hindab riske vastavalt suitsusukeldumistööde käigus saadud infole; kontrollib suitsusukeldujate valmisolekut, varustust ja tegevust; vajadusel suitsusukeldub kasutades selleks põhiauto standardvarustust; hindab tule ja põlemisgaaside levikut ning valib sobiva viisi ja vahendid tulekahju leviku piiramiseks ning kustutamiseks; annab korralduse tuleohutuspaigaldiste sihipäraseks ja ohutuks kasutamiseks; kontrollib kustutustöö efektiivsust ja ohutust ning teeb vajadusel korrekture;
3. valib tehnilise päästetöö taktika vastavalt õnnetuse dünaamikale ja tagajärgedele; valib sobiva varustuse ja efektiivseima viisi ohutuks tehniliseks päästetööks; hindab riske vastavalt tehnilise päästetöö käigus saadud infole; kontrollib päästetöö efektiivsust ja vajadusel muudab taktikat; kasutab põhiauto standardvarustust vastavalt päästetöö iseloomule;
4. tuvastab lähtuvalt luure tulemustest aine omadused ja ohtlikkuse ning edastab info vastavalt juhendile, võtab kasutusele vajalikud kaitsemeetmed tagades meeskonna ja päästetavate ohutuse ja otsustab lisaressursi kaasamise; hindab riske vastavalt keemiapäästetöö käigus saadud infole; kontrollib keemiapäästetöö efektiivsust ja vajadusel muudab taktikat; kasutab põhiauto standardvarustust vastavalt päästetöö iseloomule; hindab naftareostuse ulatust ja korraldab naftareostuskorjetoode; hindab saasteärastuse vajadust ja korraldab saasteärastustööd;
5. valib efektiivse ja ohutu hargnemise vastavalt päästesündmuse liigile ja iseloomule; annab korraldused hargnemisteks; jälgib kogu päästesündmuse vältel hargnemiste efektiivsust, teeb vajadusel muudatusi;
6. hindab evakuatsiooni ja elupääste vajadust, arvestades ohte ja riske ning päästesündmuse liiki; annab korralduse kaitsevarustuse kasutamiseks ning efektiivseks ja ohutuks inimeste ning loomade evakuatsiooniks ja elupäästeks; jälgib evakuatsiooni ja elupääste tulemuslikkust, vajadusel teeb muudatusi;
7. kaasab päästesündmuse lahendamisse võimalikke vajaminevaid asutusi ja isikuid vastavalt nende vastutusalale ning päästesündmuse liigile; juhib päästetööle kaasatud vastavalt ettenähtud korrale.

B.3.4 Ennetustöö tegemine

EKR tase 5

Tegevusnäitajad:

1. planeerib ja viib läbi ohutusalaseid nõustamisi erinevatele sihtgruppidele nii kodu- kui looduskeskkonnas; kaardistab ohutusalase olukorra; täidab nõuetekohase aruandluse vastavalt Päästeametis kehtivatele juhenditele ja programmidele; annab vahetule juhile (komandopealikule) tagasisidet nõustamiste läbiviimise kohta ja teeb ettepanekuid jätkutegevuste algatamiseks;
2. korraldab ja viib läbi ennetuskoolitusi erinevatele sihtgruppidele vastavalt korraldusele, tegevuskavadele ja kokkulepetele, tuginedes Päästeameti juhenditele ja programmidele; annab vahetule juhile tagasisidet koolitustegevuse läbiviimise ja koolitusvajaduse kohta; täidab nõuetekohase aruandluse vastavalt Päästeametis kehtivatele juhenditele ja programmidele;
3. viib koostöös asutusesiseste ja väliste partneritega läbi ohutuse teemalisi avalikke üritusi; täidab nõuetekohase aruandluse vastavalt Päästeametis kehtivatele juhenditele ja programmidele;
4. juhendab meeskonna liikmeid ennetustegevuste läbiviimisel; annab nende tegevuste läbiviimise ja materjalide kohta tagasisidet meeskonnaliikmetele ja Päästeameti kolleegidele, sh üritusturunduse tegevusi koordineerivale nõunikule;
5. osaleb ennetusalastes projektides; annab partneritele sisendi ennetustegevuste arendamiseks ja planeerimiseks.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile

1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	26-01122022-1.4/9k
2. Kutsestandardi koostajad	Häli Allas, Sisekaitseakadeemia Kady Danilas, Sisekaitseakadeemia Rasmus Laar, Päästeamet Karin Sõrmus, Päästeamet Gert Teder, Eesti Päästeala Töötajate Ametiühing
3. Kutsestandardi kinnitaja	Vara- ja Isikukaitse Kutsenõukogu

4. Kutsenõukogu otsuse number	24
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	01.12.2022
6. Kutsestandard kehtib kuni	30.11.2027
7. Kutsestandardi versiooni number	9
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	1349 Kutseteenuste juhid, mujal liigitamata
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	5
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Rescue unit leader, EstQF Level 5
C.3 Lisad	